

מסורת הש"ס

(א) וקדשין ע"ה.
(ב) ופיוזין סה"ג.
(ג) ופיוזין סה"ג.
(ד) ופיוזין סה"ג.
(ה) ופיוזין סה"ג.
(ו) ופיוזין סה"ג.
(ז) ופיוזין סה"ג.
(ח) ופיוזין סה"ג.
(ט) ופיוזין סה"ג.
(י) ופיוזין סה"ג.
(יא) ופיוזין סה"ג.
(יב) ופיוזין סה"ג.
(יג) ופיוזין סה"ג.
(יד) ופיוזין סה"ג.
(טו) ופיוזין סה"ג.
(טז) ופיוזין סה"ג.
(יז) ופיוזין סה"ג.
(יח) ופיוזין סה"ג.
(יט) ופיוזין סה"ג.
(כ) ופיוזין סה"ג.

גליון הש"ס

גם' ובתים ב' ה' עניו
משוממות עני ה' המה
משוממות כ"ל:

מוסף רש"י

יין גיתן בשבעים
אוחיות. כך משפט
בגמטריה (שורבין סה).
גלות צדקיהו. מרבות
יחשבים שגלו כולם (ישיב
סח). גלות יבניה. הוא
הישיב. קדמה לגלות
צדקיהו אמת עשרה שנה.
חו' היא צדקה שמייר
והמריב ביומי כדי להגלות
דורו של צדקה לגל עזר
שחמיו גלות יבניה קיימת.
שלמדו תורה לאלו הגולים
אחרים. לפי שרוב חכמי
המורה גלו עם יבניה.
דכתיב בהו' המה והמסגר
אלף (שח). כיוון שסוגרין
בהלכה. הלכה שהם
סגורים בה. שאינם יודעים
להשיב לשאלותיהם. שזו אין
לה פותחין אחרים (שח).
עולא אמר. היינו צדקה.
שמייר להניח הרעה לנפול
ח' מאות וחמשים. דהיינו צ'
שנים קודם ונשנתם. והוא
בגמטריה ח' מאות
וחמשים וחמשים. ואם שזו
עד ונשנתם היה מתקיים
בהן כי אבד מאבדן (שח).
וכע"ז דברים ד' כה'. כתיב
על גפי. בתורה משפטי.
שלמה נעוריה מתקן.
תלמידים העוסקין בה על
גפי משמע כעל כמפי.
מושב שאינו קבוע. וכתיב.
קרא אחריו. על כסא.
מקום כבוד קבוע. כמו
(בראשית מח) רק הכסא
אגל ממך. ל"א מתחילה על
גפי. ויחיד בלא תלמידים
כמו (שמות כה) אם בגפוי
יבא ע"ז ו'.

אחד דיני ממונות פרק רביעי סנהדרין לח.

תורה אור

1. בשנת שמיים לךדקוש
הפך בחדש הששי ביום
אחד לחודש יהי דבר י'
בד חגי הנביא אל
ו'בבל בן שאלתיאל
פחת יהודה ואל יהושע
בן יהורקם הכהן הגדול
חגי א א
לאמר:
2. והיה למקדש ולאבן
נגף ולצור מכשול לשני
בתי ישראל לפח
ולמקדש ליושב
ירושלם: ישיעיהו ח יד
3. וישקד י' על הרעה
ו'ביאנה עלינו כי צדיק י'
אלהינו על כל מעשיו
אשר עשה ולא שמענו
בקול: דיאל ט יד
4. ואת כל אנשי החל
שבעת אלפים והחמש
רבמסגר אלף
גבורים עשי מלחמה
ו'ביאנה מלך בבל גולה
ב'בבל: מלכים ב כז טז
5. כי תוליד בנים ובני
בנים ונשנתם בארץ
והשנתם ועשיתם פסל
תמונת כל ועשיתם הרע
בעיני י' אל'היך
ל'הכעיסו: דברים ד כה
6. תהפך בחומר חותם
ו'תקצבו כמו לבוש:
איוב לח יד
7. ופנעו מרשעים אורם
חורע רמת חשבר:
איוב לח טו
8. חכמות בנתה ביתה
ח'צבה עמודיה שבעה:
משלי ט א
9. טובהה טובהה מסכה
ינה אף ערכה של'תנה:
משלי ט ב
10. של'תנה ע'תניה:
תקרא על גפי מרמי
קרת: משלי ט ג
11. ו'תשבה לפתח ביתה
על פסא מרמי קרת:
משלי ט יד
12. מפי יסר הנך חסר
לב אקרה לו:
משלי ט ט
13. באף אשה חסר לב
משוחת נפשו הוא
משלי ו לב
ע'תנה:
14. גלמי ראוי ענין ועל
ספרך כלם יתבון ימים
יצרו ו'ל אחר דבהם:
תהלים קלט טז
15. כי י' ענין משפחות
ו'שמו ו'ראוי את האבן
הבדיל בין ו'רבבל
שבעה אלף עני י'
תקוה משפחות בכל
הארץ: זכריה ד י

רבינו חננאל

בני ר' חייא איבסום פתחו
ואמרו אין בן דוד בא עד
שיכלו ראשי גולה שבבבל
ונשיא שבארץ ישראל
שנאמר והיה למקדש
ולאבן נגף ולצור מכשול
לשני בתי ישראל לפח
ולמכשול. אמר להן בני
קוצים אתם משימין לי בין
עניי אמר לו אביהם רבי
אל ירע בעיניך יין ע' סוד
ע' נכנס יין יצא סוד. כתיב
וישקד ה' על הרעה
ויביאה עלינו כי צדיק ה'
אלהינו צדקה עשה
הקביה ע' ישראל
שהקדים גלות צדקיהו

והוא נעברה מעומד. שהיה צית האסורין זר ואין מקום לשכב ושלשלו שם אשה וצאגדה דיוקרא רצה' אמרה לה: על אלתו. להסיר
לו גזירה שנשבע שלא יחל לו בן והמירו לו פמליא ש"מ ושבעה כמיהה צהיהא פרשה דכמבו את האיש הזה צם' ירמיה (כג): והיה. מושיען
של ישראל למקדש של ישראל: ולאבן נגף. ממחר הגלות שנגפת את הרגלים: ולאור מכשול. סלע מכשלה יהיה לשני בתי ישראל:
ומהר כמו שוקד אני ומתרגמנין מוחי (ירמיה ו): שהקדים. ומיחר גלות צדקיהו שהיה צאגדה ומהר כמו שוקד אני ומתרגמנין מוחי (ירמיה ו): שהקדים. ומיחר גלות צדקיהו שהיה צאגדה

נבנם יין יצא סוד. היינו דלמר
צפ' הדל (עיוזין דף סה).
המתיישב ציונו הרי יש צו מדעת
שצעים זקנים שהסוד מתגבר על היין
ואין כח ציון להוציא:

חצבה עמודיה שבעה. דנשצעה
ימים נצרה העולם שאע"פ
שצשעה ימים נצרה העולם מ"מ
היה חסר מנוחה עד שצא שבת צא
מנוחה והיינו דכתיב (בראשית ג) ויכל
אלהים ציוס השביעי:

בתחלה על גפי. פ"ה מקום
גבוה ולצוק כססר
נטרד על כסא וקסה דכספ"ק דמס'
ע"ז (דף יט). משמע דכסא עדיק
מגפי דדרש גבי תלמיד שנתחילה
על גפי גולה ממקום למקום ולצוק
כשנעשה ראש ישיבה על כסא וכאן
נמי יש לדורש כן קודם שדווגה לא
חוס על גפי כמו (שמות כה) אם
בגפו יבא ולצוק על כסא:
וירדו
יבניה קיימת דכתיב ביה בגלות יבניה^א החרש והמסגר אלף חרש^ב כיון
שפותחין הכל נעשו כחרשין מסגר כיון שסוגרין בהלכה שוב אין פותחין
וכמה היו אלף עולא אמר שהקדים שתי שנים^ג ולונושנתם א"ר אחא בר
יעקב שמע מינה מהרה דמרי עלמא תמני מאה וחמשיין ותרתי הוו:
לפיכך כו': תנו רבנן^ד אדם יחיד נברא ומפני מה שלא יהו המינים
אומרין הרבה רשויות בשמים דבר אחר מפני הצדיקים ומפני הרשעים
שלא יהו הצדיקים אומרים אנו בני צדיק ורשעים אומרים אנו בני רשע
דבר אחר מפני המשפחות שלא יהו משפחות מתגרות זו בזו ומה עכשיו
שנברא יחיד מתגרות נבראו שנים על אחת כמה וכמה דבר אחר מפני
הגולנין ומפני החמסנין ומה עכשיו שנברא יחיד גולנין וחומסין נבראו
שנים על אחת כמה וכמה: ולהגיד גדולתו כו': תנו רבנן^ה להגיד גדולתו
של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שאדם טובע כמה מטבעות
בחותם אחד וכולן דומין זה לזה אבל הקדוש ברוך הוא טובע כל אדם
בחותמו של אדם הראשון ואין אחד מהן דומה לחבירו שנא'^ו תתהפך כחומר
חותם ויתיצבו כמו לבוש ומפני מה אין פרצופיהן דומין זה לזה שלא יראה
אדם דירה נאה ואשה נאה ויאמר שלי היא שנאמר^ז וימנע מרשעים אורם
וזרוע רמה תשבר תניא היה רבי מאיר אומר בשלשה דברים אדם משתנה
מחבירו בקול במראה ובדעת בקול ובמראה משום ערוה ובדעת מפני הגולנין
והחמסנין ת"ר^ח אדם נברא בערב שבת ומפני מה שלא יהו המינים אומרים
שוותף היה לו להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית דבר אחר שאם תזוח
דעתו עליו אומר לו יתוש קדמך במעשה בראשית דבר אחר כדי שיכנס למצוה
מיד דבר אחר כדי שיכנס לסעודה מיד משל למלך בשד ודם שבנה פלטרין
ושיכללן והתקין סעודה ואחר כך הכנים אורחין שנא'^ט חכמת בנתה ביתה
חצבה עמודיה שבעה^י מבחנה מבחנה מסכה יינה אף ערכה שולחנה^{יא}
^{יב}שלחה נערוותיה תקרא על גפי מרומי קרת חכמת בנתה ביתה של
הקב"ה שברא את כל העולם כולו בחכמה חצבה עמודיה שבעה אלו שבעת
ימי בראשית מבחנה מבחנה מסכה יינה אף ערכה שולחנה אלו ימים ונהרות
וכל צורכי עולם שלחה נערוותיה תקרא על אדם וחיה על גפי מרומי קרת^{יג} רבה
בר בר חנה רמי כתיב על גפי וכתיב^{יד} על כסא בתחלה על גפי ולבסוף על
כסא^{טו} מ' פתי יסור הנה חסר לב אמרה לו אמר הקדוש ברוך הוא מ'
פתאו לזה אשה אמרה לו דכתיב^{טז} גואף אשה חסר לב תניא היה ר'
מאיר אומר אדם הראשון מכל העולם כולו הוצבר עפרו שנאמר^{יז} גלמיו
גופו

והוא נעברה מעומד. שהיה צית האסורין זר ואין מקום לשכב ושלשלו שם אשה וצאגדה דיוקרא רצה' אמרה לה: על אלתו. להסיר
לו גזירה שנשבע שלא יחל לו בן והמירו לו פמליא ש"מ ושבעה כמיהה צהיהא פרשה דכמבו את האיש הזה צם' ירמיה (כג): והיה. מושיען
של ישראל למקדש של ישראל: ולאבן נגף. ממחר הגלות שנגפת את הרגלים: ולאור מכשול. סלע מכשלה יהיה לשני בתי ישראל:
ומהר כמו שוקד אני ומתרגמנין מוחי (ירמיה ו): שהקדים. ומיחר גלות צדקיהו שהיה צאגדה ומהר כמו שוקד אני ומתרגמנין מוחי (ירמיה ו): שהקדים. ומיחר גלות צדקיהו שהיה צאגדה

ראו עיניך^{יח} (וכתיב^{יט} כ"ה' ה' עיניו משוממות בכל הארץ: גופו

ועדיין גלות יבניה קיימת דכתיב בבלות יבניה והחרש והמסגר אלף. חרש כיון שפותחין נעשו הכל חרשין. והמסגר כיון שסוגרין אין מי יפתח. עולא אמר צדקה עשה עם ישראל שהקדים שתי שנים ולונושנתם ש"מ מהרה
דחכמה' תתניב שנה היו וזו השמעה עוד בסוף גיטין: לפיכך נברא אדם יחיד ללמד שכל המאבד נפש כאלו מאבד עולם מלא. וכן המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים עולם מלא כו'. ת"ר לא נברא אדם יחיד שלא
יהיו המינים אומרים רשויות הרבה כו'. ת"ר ע"ש נברא אדם שלא יהיו המינים אומרים שותף היה להקב"ה במעשה בראשית ואם תזוח דעתו עליו יאמר לו יתוש קדמך כו':